

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL 2017 M. VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS IR STRATEGIJŲ
ĮGYVENDINIMO ATASKAITŲ

2018-09-20 Nr. NV-2475

Vilnius

Teikėjas: Ūkio ministerija (rengė VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“).

Tikslas: pateikti Vyriausybei valstybės valdomų įmonių (VVI) veiklos ir VVI strategijų įgyvendinimo ataskaitas už 2017 metus.

Esmė:

- valstybė 2017 m. valdė 108 įmones, (2016 m. – 118), nes 10 regioninių kelių priežiūrą vykdančių įmonių buvo konsoliduotos į 1 įmonę – VĮ „Kelių priežiūra“. 65 VVI vykdė specialiuosius įpareigojimus, iš kurių 42 buvo miškų urėdijos, kurios 2017 metais priimtu sprendimu nuo 2018 metų sausio mėn. konsoliduotos į vieną įmonę;
- 2017 m. pabaigoje VVI dirbo 36 053 darbuotojai – 2 908 darbuotojais mažiau nei 2016 m. Daugiau nei pusė (54,5 proc.) darbuotojų dirbo susisiekimo sektoriuje;
- VVI rinkos vertė 2017 m. pabaigoje sudarė 5,9 mlrd. eurų, bendrai visos VVI per metus sukūrė 1,2 mlrd. eurų pridėtinės vertės – 3,3 proc. BVP.
- VVI valstybei uždirbo 5,1 proc. nuosavo kapitalo grąžos (2016 m. – 4,8 proc.), tačiau:
 - UAB „EPSO-G“ nuosavo kapitalo grąža 2017 m. buvo minus 1,2 proc., kai Vyriausybės nustatyta šiai bendrovei nuosavo kapitalo grąža yra 8,8 proc. Be to, Vyriausybės nustatyto nuosavo kapitalo grąžos rodiklio antrus metus iš eilės nepasiekė tokios susisiekimo sektoriaus įmonės, kaip VĮ Lietuvos oro uostai, AB Telecentras;
 - miškų urėdijos uždirbo 33,2 mln. eurų konsoliduoto grynojo pelno, 17,1 proc. mažiau nei Vyriausybės nustatytas reikalavimas - uždirbti ne mažiau 40 mln. eurų konsoliduoto grynojo pelno per metus. Rodiklis nepasiektas antrus metus iš eilės;
- valstybei paskirtų dividendų ir pelno įmokų suma sudarė 172,9 mln. eurų ir, palyginti su 2016 metais, išaugo 42,7 proc. Susisiekimo sektoriaus įmonės į valstybės biudžetą už 2017 metus paskyrė 65,7 mln. eurų dividendų ir pelno įmokų, tai 62,7 mln. eurų daugiau nei už 2016 metus, tačiau Energetikos sektoriaus įmonės už ataskaitinį laikotarpį valstybei paskyrė 91,3 mln. eurų dividendų, tai 15,7 proc. mažiau nei 2016 metais. Pokyčiui didžiausią įtaką darė 22,3 proc. sumažėjusi „Lietuvos energija“, UAB paskirtų dividendų suma, kuri 2017

- metais siekė 78,3 mln. eurų ir sudarė 85,3 proc. energetikos sektoriaus dividendų;
- 2017 metais daugiausiai paramos suteikė „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupė, kuri paramai skyrė 796,1 tūkst. eurų;
 - vidutinė VVI vadovo mėnesinė alga, neatskaitant mokesčių, 2017 metais siekė 2 793 eurus. Lyginant pagal sektorius, ji svyravo nuo 5 tūkst. eurų susisiekimo sektoriuje (energetikos sektoriuje 4,6 tūkst. eurų) - iki 2,2 tūkst. eurų miškininkystės sektoriuje:
 - maksimalią mėnesinės algos kintamąją dalį gavo 45 vadovai;
 - 54 įmonių vadovams skirta premija, kuri vidutiniškai sudarė 2 825 eurus;
 - atliktas 103 VVI strategijų įgyvendinimo ataskaitų vertinimas;
 - VVI įgyvendino 69 proc. išsikeltų finansinių tikslų. Rezultatas truputi geresnis nei prieš metus, kai 2016 m. įmonės įgyvendino 63 proc. išsikeltų finansinių tikslų;
 - net 30 įmonių nėra nusistačiusios nuosavo kapitalo grąžos ar grynojo pelno rodiklio;
 - daugiau nei trečdalis įmonių, neįgyvendinusios rodiklių, tinkamai nepateikė neįgyvendinimo priežasčių;
 - prasčiausiai įvertintomis tapo energetikos sektoriaus įmonės dėl prasto nuosavo kapitalo grąžos ar grynojo pelno rodiklio įgyvendinimo bei jo neambicingumo;
 - rekomenduojama visoms VVI:
 - išsikelti nuo 3 iki 10 aukščiausio lygio tikslų bei su jais susietų rodiklių, leisiančių efektyviai įvertinti veiklos efektyvumą bei įmonių valdymo organų (vadovybės ir/ar valdybų) darbo rezultatus;
 - turėti siektiną nuosavo kapitalo grąžos ar grynojo pelno rodiklį ir bent keletą kitų finansinių rodiklių.

Dalykinio vertimo išvada:

- atkreiptinas dėmesys, kad ketvirtus metus iš eilės Vyriausybės pasitarimų protokoliniuose sprendimuose yra formuluojami pavedimai valstybei atstovaujančioms institucijoms užtikrinti, kad specialiuosius įpareigojimus vykdančios VVI atskirtų komercinėms ir nekomercinėms funkcijoms tenkančias sąnaudas ir turtą, siekiant valstybės lėšų panaudojimo skaidrumo. Atsižvelgiant į tai, kad problema jau yra sisteminė, siūlytume Ūkio ministerijai, kaip atsakingai už VVI valdymo sritį, imtis aktyvesnio koordinacinio vaidmens, sprendžiant keliamą problemą;
- pažymėtina, kad kai kurios išvados, kaip pvz., prasčiausiai įvertintomis tapo energetikos sektoriaus įmonės dėl prastų atitinkamų finansinių rodiklių įgyvendinimo bei jų neambicingumo, taip pat rekomendacijos, kaip pvz., visos įmonės turėtų išsikelti nuo 3 iki 10 aukščiausio lygio tikslų bei su jais susietų rodiklių, leisiančių efektyviai įvertinti veiklos efektyvumą bei įmonių valdymo organų (vadovybės ir/ar valdybų) darbo

rezultatus, įmonės turėtų išsikelti po vieną pagrindinį pelningumo rodiklį kartojasi trečius metus iš eilės. Ūkio ministerija, reaguodama į šią pastabą, siūlo įpareigoti valstybės institucijas tuo atveju, jeigu rodikliai nebuvo pasiekti - VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ pateikti rašytinius paaiškinimus apie įmonių valdymo organų veiksmus, kurių numatoma imtis tam, kad neįgyvendinti tikslai ir uždaviniai ateityje būtų įgyvendinti. Manytume, kad VVI nepasiekus nustatytų tikslų VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ turėtų būti informuota ir apie poveikio priemonių taikymą valstybės valdomoms įmonėms. Todėl siūlytume papildyti protokolinio sprendimo projekto 2 punktą po šiame punkte paskutinio žodžio „įgyvendinti“ įrašant „taip pat apie poveikio priemonių taikymą valstybės valdomoms įmonėms nepasiekus nustatytų tikslų.“.

- *siekiant mažinti teikiamų ataskaitų Vyriausybei skaičių, siūlytume ateityje į teikiamą metinę VVI veiklos ataskaitą įtraukti ir informaciją apie VVI strategijų įgyvendinimą, neteikiant atskiros ataskaitos šiuo klausimu;*
- *siūlome teikti Ataskaitas LRV pasitarimui.*

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lrv.lt